Vzpomínky na obecnou školu v Jehnicích.

(Jak jsme se učili před 80lety)

Vzpomínky a příhody, které se mi vybavují, jsou ze třetí třídy, kdy nás vyučoval sám pan řídicí učitel Karel Hudec. Byl přísným učitelem, který se s nikým moc „nepáral" a každý náš prohřešek a jakoukoliv situace vždy radikálně a přísně vyřešil. Vždyť to byl voják, důstojník a ruský legionář z první světové války, sokol a velký sportovec. Celou naši výchovu bral tak po vojensky a sparťansky. Občas i nějaká ta facka nebo pohlavek padl. Učitel byl však výborný a ve vyučovacích metodách nápaditý. Třeba v hodinách počtů, to jsme se tenkrát učili násobilku. Základem všeho bylo, že jsme bez chyby museli perfektně a rychle odříkávat násobky malé násobilky. Musím dodat, že násobilku nás tenkrát naučil velmi dobře. Vymyslel si k tomu zvláštní metodu a pomůcku. Násobky jsme odříkávali v rytmu kyvadla, které si udělal z kapesní kudly uvázané na provázku. Když se provázek zkracoval, kyvadlo se kývalo rychleji, kyvy byly kratší a v rytmu těchto kyvů jsme „mrskali" jednotlivé násobky. Nejtěžší bylo odříkávat podle „kyvadlové metody" násobky šesti, sedmi a osmi…. Na provázku měl uzlíky naznačenou délku kyvadla na jedničku, dvojku, trojku atd. Kdo chtěl dostat jedničku, ten musel odříkat násobky podle nejkratší délky kyvadla. Pro nás to bylo tenkrát velice zábavné a „kyvadlová metoda" se nám moc líbila a trénování v odříkávání násobků jsme úplně podlehli. Sami jsme si kyvadlo zhotovili a trénovali, abychom byli pokud možno co nejlepší. Jednou při zkoušení se stalo, že Josefu Moldovi (anonymně jen M.) zřejmě tato metoda moc nevyhovovala a násobky neodříkával tak, jak si pan učitel přál prostě mu to nešlo. Tak pan učitel kyvadlo prodlužoval a prodlužoval, jednotlivé doby kyvů byly delší a delší. Dokonce si potom stoupl na židli, zvedl ruku, ve které držel provázek kyvadla. Potom kyvy byly velice dlouhé, aby měl Pepík dost času na přemýšlení při odříkávání násobků podle těchto dlouhých kyvů. Josef bedlivě sledoval kývající se nůž, hlavu otáčel jak sledoval kývání a zřejmě se mnohem více soustředil na kývání uvázaného nože než na jednotlivé číslice násobků a tak mu to ani při těch dlouhých časových intervalech nevycházelo. Ve čtení jsme zase závodili v počtu přečtených slov za minutu. To nás tenkrát také moc bavilo a často jsme se pak učili doma číst nový článek z čítanky s budíkem, na kterém byla minutová ručička. Tělocvik, to bylo samé závodění ve šplhu, běhu v létě i v plavání, kdy nás pan řídící učil plavat v koupelně na Mokré Hoře, kam jsme často ke konci školního roku chodili. Také jsme skákali ze „šprundesky". Někteří dovedli dokonce šipku nebo „bombu". Skoky nám vždy pan řídící vzorně předvedl a my jsme se ho snažili napodobovat.

V dějepise (vlastivědě) jako bývalý legionář, důstojník, nám poutavě vyprávěl o bojích, které museli svádět s bolševiky, když po skončení války se vraceli domů a museli projíždět vlakem celou Sibiří až do Vladivostoku, odkud potom pluli lodí až do Středozemního a Jaderského moře do přístavu v Terstu a odtud vlakem domů do své vlasti, nového Československa. Jeho zážitky, vzpomínky a poutavé vyprávění jsme vždy s velkým zaujetím poslouchali. V čítance pro třetí třídu bylo také uvedeno i několik článků o ruských legionářích. Ty jsme s panem řídícím měli přečteny jako první. Tehdy mne zaujal článek: „Ostražitý pes Raf". Při rozhovoru o ději popisovaném v tomto článku nám pan řídící vyprávěl, že u roty také měli podobného psa, se kterým chodili na hlídku,

když vlak s vojáky nemohl jet dál. Jméno Raf se mně natolik zalíbilo, že jsem tak po dlouhých letech pojmenoval malé štěňátko, které si můj vnuk Mirek jednou přinesl od svého kamaráda ze školy domů. Psíka jsme měli skoro 15 roků a jméno Raf si pro svoji ostražitost opravdu zasloužil.

Jedním z nejoblíbenějších předmětů byla vlastivěda (dějepis). Zejména učivo o Žižkových bojovnících, vyzbrojených, cepy, sudlicemi kopími a jak vítězili nad dobře vyzbrojenou armádou Křižáků jak při obraně používali vozové hradby apod. Pan řídící dovedl podrobně a přesvědčivě vyprávět a my jsme ho sledovali velmi pozorně, aby nám nic z jeho výkladu neuniklo.

RNDr. František Tonar